

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 41/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 15 Er 2829/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

2. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 15 Er 2829/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom exekučnom konaní v procesnom postavení povinného. Predmetom napadnutého konania je vymoženie sumy 782,35 € s príslušenstvom a trov právneho zastúpenia a exekúcie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo a nesúrodo argumentuje a tvrdí, že okresný súd pochybil, ak vydal poverenie súdnemu exekútorovi, pretože podkladom na vykonanie exekúcie bol podľa neho neplatný rozhodcovský rozsudok, na neplatnosť ktorého mal okresný súd prihliadnuť ex offo. Z obsahu sťažnosti je tiež možné identifikovať aj námietku týkajúcu sa zbytočných prietáhov zo strany okresného súdu a tvrdené porušenie jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, ktorý nekonal tak, aby čo najskôr odstránil stav jeho právnej neistoty. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že proti exekúcii, ako aj predbežným trovám exekúcie podal návrh na zastavenie exekúcie (doručený okresnému súdu 15. februára 2018), ako aj námietky proti exekúcii (po tom, čo prevzal 30. mája 2018 upovedomenie o začatí exekúcie, pozn.). Z obsahu sťažnosti tiež vyplýva, že svoje návrhy (na zastavenie exekúcie, námietky proti exekúcii a trovám exekúcie, pozn.) viackrát písomne doplňal. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že o jeho návrhoch do podania sťažnosti nerozhodol.

3. Sťažovateľ písomným podaním doručeným 2. júla 2019 doplnil svoju ústavnú sťažnosť, v rámci ktorej žiadal o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní z dôvodu ním tvrdenej nemajetnosti.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„... sťažovateľ žiada Ústavný súd SR o priznanie primeraného zadosťučinenia vo výške € 25 000,-, podľa čl.46 ods. 3 Ústavy SR, pre protizákonné vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom Bratislava IV. pri sp. zn. 15 Er/2829/2009, pre nečinnosť exekučného súdu Bratislava IV. pri konaní sp. zn. 15 Er/2829/2009 - nedodržiavanie zákonných povinností a postupov, pre súdne prieťahy a porušenie základného práva podľa čl.48 ods.2 Ústavy SR, pre korupciu a pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru medzinárodného súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Samotné posúdenie veci ústavným súdom

K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o tejto sťažnosti

11. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

12. Ústavný súd ešte predtým, ako posúdil dôvodnosť ústavnej sťažnosti konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa trpela nedostatkami po obsahovej ako aj formálnej stránke. Vzhľadom na sťažovateľovu žiadosť na ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o tejto sťažnosti ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti a postupujúc podľa § 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde ustálil predmet tohto konania tak, ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia, pričom zároveň zistil, že ani prípadné odstránenie nedostatkov sťažnosti (absentoval kvalifikovaný petit sťažnosti a právne zastúpenie sťažovateľa, pozn.) by nevedlo k inému rozhodnutiu o sťažnosti sťažovateľa, preto v záujme hospodárnosti konania upustil od výzvy na odstránenie nedostatkov sťažnosti sťažovateľa.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu pre toto konanie tak, že jej nevyhovelo z dôvodu zjavnej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

**K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru)
postupom okresného súdu v napadnutom konaní**

14. Sťažovateľ namietal a tvrdil, že okresný súd nesprávne a protizákonne postupoval, ak vydal poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, pretože exekučným titulom v okolnostiach veci bol rozhodcovský rozsudok v spotrebiteľskom spore, ktorý považoval sťažovateľ za nespôsobilý exekučný titul.

15. Ústavný súd pripomína, že ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti Civilného sporového poriadku), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016), pretože základné právo na súdnu ochranu ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, musia im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002], vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd je toho názoru, že uvedený právny názor je aplikovateľný aj na exekučné konanie, ktoré sa riadi zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Aj tu platí, že prípadné nesprávne postupy alebo rozhodnutia, ktoré je možné zhojiť ďalším postupom alebo využitím inštitútov procesnej obrany (napr. námietky, návrh

na zastavenie exekúcie) alebo opravných prostriedkov (odvolanie) tam, kde to Exekučný poriadok ustanovuje, spravidla nie sú spôsobilé zasiahnuť do podstaty práva na spravodlivý proces, keďže nie sú výsledkové. Z hľadiska poskytovania ochrany ústavnosti ústavným súdom sa aj exekučné konanie posudzuje proces ako celok.

17. Skutočnosť, že okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie (hoci aj nesprávne, pozn.) ešte nemožno považovať za ústavne relevantný zásah do podstaty základného práva na spravodlivý proces. Ide o začiatkové štádium exekučného konania, keď okresný súd predbežne zisťuje, či existuje spôsobilý exekučný titul. V prípade, že nezistí závažný nedostatok exekučného titulu alebo inú prekážku konania, pre ktorú by bola exekúcia neprípustná, vydá súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Dôkazom toho, že nejde o ireverzibilnosť prípadného nesprávneho postupu všeobecného súdu, je aj skutočnosť, že povinný sa má možnosť brániť proti rozsahu exekúcie alebo namietať exekučný titul bezprostredne po tom, čo mu je doručené upovedomenie o začatí exekúcie, čo v danej veci sťažovateľ aj využil.

18. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd o podaných námietkach a návrhu na zastavenie exekúcie rozhodol v napadnutom konaní uznesením zo 16. júla 2019, ktorým námietkam sťažovateľa proti exekúcii a trovám exekúcie plne vyhovel (výrok 1 a 2 uznesenia, pozn.), exekúciu vyhlásil za neprípustnú (výrok 3 uznesenia, pozn.) a konanie zastavil (výrok 4 uznesenia, pozn.). Označené uznesenie okresného súdu vo vzťahu k výrokom 1, 3, a 4 nadobudlo právoplatnosť 15. augusta 2019 a vo vzťahu k výroku 2 nadobudlo právoplatnosť 30. júla 2019.

19. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom namietaný nesprávny a nezákonný postup bol v napadnutom konaní napravený uznesením okresného súdu zo 16. júla 2019, preto ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť v časti namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je nedôvodná, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K porušeniu základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) postupom okresného súdu v napadnutom konaní

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

21. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

22. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných priet'ahov nevyníma. Aj podľa názoru EŠLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

23. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

24. Ústavný súd v súvislosti s povahou exekučného konania dáva do pozornosti, že právomoc je v exekučnom konaní rozdelená medzi dva exekučné orgány – všeobecný súd a súdneho exekútora. Všeobecný súd zodpovedá za riadny výkon exekúcie, a to predovšetkým vo fázach, kde sa rozhoduje o právach a povinnostiach povinného. Tak je tomu napríklad pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pri rozhodovaní o návrhoch povinného a pod. Naproti tomu, súdny exekútor pri vedení exekúcie je samostatný, napríklad pri voľbe spôsobu exekúcie a pod. Vychádzajúc z uvedeného, k zbytočným priet'ahov v rámci exekučného konania zo strany všeobecného súdu môže dochádzať vtedy, ak všeobecnému súdu je zákonom zverená právomoc a povinnosť rozhodovať. Všeobecný súd v rámci svojej právomoci zabezpečuje plynulý priebeh exekučného konania tak, aby nedošlo k zbytočným priet'ahov a aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty oprávneného a povinného v exekučnom konaní.

25. Z okolností posudzovanej veci je zrejmé, že návrh na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bol okresnému súdu doručený 24. novembra 2009. Okresný súd vzhľadom na nedostatky žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vyzval súdneho exekútora na doplnenie žiadosti písomnými výzvami z 22. decembra 2009 a 31. mája 2010. Až po doručení doplnenia žiadosti 21. júla 2010 okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie poverenému exekútorovi 7. septembra 2010. Ústavný súd, hodnotiac fázu napadnutého konania, za ktorú zodpovedá okresný súd (rozhodovanie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) konštatuje, že nedospel k záveru, že v tejto fáze konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu.

26. Po vydaní poverenia až do doručenia návrhu s'ťažovateľa na zastavenie exekúcie 15. februára 2018 zo strany exekučného súdu už nemohlo dochádzať k zbytočným priet'ahom, pretože v tom čase za priebeh exekúcie zodpovedal poverený súdny exekútor. Keďže s'ťažovateľ nenamietal porušenie svojho označeného základného práva postupom

súdneho exekútora v jeho exekučnej veci, ústavný súd sa touto fázou exekučného konania nezaoberal.

27. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie (doručený okresnému súdu 15. februára 2018), ako aj námietky proti exekúcii (datované 3. júna 2018, teda po tom, čo prevzal 30. mája 2018 upovedomenie o začatí exekúcie, pozn.). Z obsahu oznámenia o prešetrení sťažnosti (príloha sťažnosti, pozn.) tiež vyplýva, že sťažovateľ svoj návrh na zastavenie exekúcie doplnil podaniami doručenými okresnému súdu 5. júna 2018, 18. novembra 2018 a 21. novembra 2018. Sťažovateľ tiež uplatnil námietky proti trovám exekúcie podaniami doručenými okresnému súdu 18. júna 2018 a 6. júla 2018, teda svoje návrhy viackrát písomne dopĺňal. Všetky tieto podania boli zaslané oprávnenému a súdnemu exekútorovi na vyjadrenie a okresný súd si následne musel vyžiadať spis súdneho exekútora na účel rozhodovania o námietkach a návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Ako ústavný súd zistil dopytom na okresnom súde (pozri bod 18 odôvodnenia tohto rozhodnutia), okresný súd o všetkých námietkach a návrhoch sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 15 Er 2829/2009 zo 16. júla 2019, ktorého posledný výrok nadobudol právoplatnosť 15. augusta 2019. Možno konštatovať, že približne tri mesiace po podaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa bola jeho právna neistota odstránená.

28. Ústavný súd, vychádzajúc z opísaných okolností, ako aj z celkovej dĺžky rozhodovania o návrhoch sťažovateľa (od podania návrhu na zastavenie exekúcie do právoplatného rozhodnutia o všetkých podaných návrhoch a námietkach uplynulo 18 mesiacov) a v kontexte toho, že podania sťažovateľa boli viackrát písomne dopĺňané, konštatuje, že postup okresného súdu nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa. Preto jeho sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (podobne napr. I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011, III. ÚS 7/2015).

29. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu